

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUT FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS

A Project of the Economic Institute of the Czech Academy of Sciences

Predátorské časopisy ve Scopusu

Listopad 2016

VÍT MACHÁČEK, MARTIN SRHOLEC

Vít Macháček

Začal pracovat jako výzkumník pro think-tank IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i. v říjnu 2015. Magisterský titul získal v roce 2016 na Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy a bakalářský titul na Národohospodářské fakultě VŠE. Kromě práce pro IDEA je také analytikem EU Office/Knowledge Centre České spořitelny se zaměřením na ekonomické dění v Evropské unii.

Martin Srholec

Absolvoval doktorské studium na Národohospodářské fakultě VŠE v Praze a na Centre for Technology, Innovation and Culture (TIK) při Univerzitě v Oslu. Od roku 2010 působí jako výzkumný pracovník na CERGE-EI v Praze, od roku 2011 je associate professor na Centre for Innovation, Research and Competence in the Learning Economy (CIRCLE) v Lundu a od roku 2013 je výzkumníkem think-tanku IDEA. Zaměřuje se na ekonomii inovací, problematiku inovačních systémů a otázky inovační politiky.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education, CERGE.

Predátorské časopisy ve Scopusu

Studie 16 / 2016

© Vít Macháček, Martin Srholec

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2016

ISBN 978-80-7344-389-4 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Predátorské časopisy ve Scopusu¹

LISTOPAD 2016

VÍT MACHÁČEK a MARTIN SRHOLEC

Shrnutí

- Studie mapuje rozsah pronikání tzv. „predátorských“ vědeckých časopisů do citační databáze Scopus. Predátorské časopisy jsou postaveny na placeném open access modelu, provádějí ledabylé či vůbec žádné peer review, i když navenek tvrdí opak. Nejhorší z nich za úplatu otisknou téměř cokoliv. Z pohledu českého prostředí je zařazení časopisu do Scopusu rozhodující pro získání bodů ve vládním hodnocení výsledků výzkumných organizací, tzv. kafemlejnku. Motivace využívat služeb predátorských časopisů indexovaných ve Scopusu tak v tomto systému hodnocení dostávají zřejmý fiskální rozměr.
- Analýza vychází ze seznamu potenciálních „predátorů“ od Jeffreyho Bealla z University of Colorado. Na svém blogu vede dva pravidelně aktualizované seznamy: i) seznam *samostatných časopisů*, tj. „list of stand-alone journals“, který obsahuje jednotlivé predátorské časopisy; a ii) seznam *vydavatelství*, tj. „list of publishers“, který poukazuje na pochybná vydavatelství zpravidla s více časopisy. Seznamy určitě nejsou bezchybné, ale jsme přesvědčeni, že jsou poměrně reprezentativní.
- S pomocí databáze Ulrichsweb jsme sestavili ucelený přehled časopisů, které Jeffrey Beall podezírá z predátorství. Přehled zahrnuje nejenom samostatné časopisy, jejichž názvy jsou snadno k mání přímo v seznamu samostatných časopisů, ale také časopisy, které vychází pod hlavičkou vydavatelství uvedených seznamu vydavatelství. ISSN těchto časopisů byly následně vyhledány v databázi Scopus. Seznam predátorských časopisů, které pronikly do Scopusu, jsme vytvořili jako vůbec první na světě.

---

¹ Tato studie vznikla díky podpoře AV ČR v rámci Strategie AV21. Za cenné připomínky děkujeme Danielu Münichovi. Případné nepřesnosti, opominutí nebo chyby však padají jen a pouze na hlavy autorů.

- Celkově bylo v Ulrichswebu nalezeno 3 218 časopisů, z toho 281 na seznamu samostatných časopisů a 2 937 podle seznamu vydavatelství. Při prohledání Scopusu bylo zjištěno 405 časopisů s alespoň jedním indexovaným výsledkem. Za období 2004-2015 jsme ve Scopusu našli 306 tisíc výsledků v časopisech, které Jeffrey Beall v současné době považuje za predátorské. Scopus vůči predátorským časopisům rozhodně není imunní.
- Dlouhodobý trend je jednoznačný. Zatímco v roce 2004 se z těchto časopisů do Scopusu dostalo méně než 2 tisíce výsledků, což tvořilo zanedbatelný 0,1% podíl, v roce 2015 bylo nalezeno bezmála 60 tisíc výsledků, což odpovídalo téměř 3,0 % ze všech indexovaných výsledků. Do roku 2011 rostl podíl predátorských výsledků ve Scopusu po exponenciální křivce. Potom se růst na několik let zastavil. Avšak v roce 2015 došlo opět k výraznému nárůstu.
- Rostoucí rozsah predátorského publikování ohrožuje kredibilitu vědy zejména ve středně rozvinutých zemích v Asii a severní Africe s nízkou kulturou hodnocení vědecké práce a výsledků. Do budoucna je tedy třeba se mít na pozoru i v České republice. Nicméně obavy z toho, že vlivem tohoto fenoménu může dojít k rozkladu české vědy, se prozatím ukazují jako přehnané. Od českých autorů vychází v predátorských časopisech indexovaných ve Scopusu pár stovek článků ročně. Jedná se o zlomek z celkových výsledků s českou stopou. Navíc jsou tyto pochybné články silně soustředěny v několika málo predátorských časopisech.
- Beallov seznamy je nutné používat opatrně. Predátorské časopisy, které za poplatek obratem otisknou cokoliv, určitě existují. Nicméně i zběžný pohled na data za Českou republiku ukazuje, že zejména na základě seznamu vydavatelství mohou být nařčeny i časopisy, které „predátorské“ v pravém slova smyslu být nemusí. Nasvědčuje tomu i zjištění, že v časopisech nalezených na seznamu vydavatelství se soustřeďují výsledky od autorů ze zemí s vyspělou kulturou hodnocení vědy, ve kterých mají pochybné publikace mizivou šanci na úspěch.

Predatory Journals in Scopus²

NOVEMBER 2016

VÍT MACHÁČEK and MARTIN SRHOLEC

Summary

- The study maps the penetration of so-called “predatory” scholarly journals into the citation database Scopus. Predatory journals exploit the author pays open access model, and conduct only cursory or no peer review, despite claims to the contrary. Some such journals will publish almost anything for money. In the Czech context whether a journal is indexed in Scopus is crucial for determining the points that publications in that journal are awarded in the national performance-based evaluation of research organizations, which in turn is the basis for the allocation of institutional funding. Hence, in this evaluation framework, publishing in predatory journals that are indexed in Scopus has a clear “fiscal” advantage.
- Our analysis is based on a survey of “potential, possible, or probable” predatory journals by Jeffrey Beall at the University of Colorado. He maintains a blog with two regularly updated lists: i) a list of *standalone journals*, which contains individual predatory journals; and ii) a list of *publishers*, which implicates questionable publishing houses, usually with multiple journals. Beall’s lists suffer from their own limitations but are – in our view – representative enough of the overall problem of predatory publishing.
- Using the Ulrichsweb register we compiled a comprehensive database of the journals that Jeffrey Beall considers predatory. The database covers both standalone journals, the names of which are easily obtained directly from Beall’s first list, as well as the journals issued by predatory publishers implicated in Beall’s second list. We then searched Scopus using the ISSN of each predatory

---

² This study received support from the research programme Strategy AV21 of the Czech Academy of Sciences. We would like to thank Daniel Münich for his precious comments. Any inaccuracies, omissions or errors are however down to the authors.

journal in our database. To the best of our knowledge, the resulting list provides the first ever overview of predatory journals in Scopus.

- In total we found 3 218 predatory journals in Ulrichsweb, of which 281 came from the list of standalone journals and 2 937 from the list of predatory publishers. Our subsequent Scopus search yielded 405 journals with at least one indexed document. Over the period 2004-2015, we identified 306 thousand documents in Scopus that were published in journals nowadays considered by Jeffrey Beall to be predatory. Scopus is therefore surely not resistant to penetration by predatory journals.
- The long term trend is clear. In 2004, these predatory journals produced less than 2 thousand documents indexed in Scopus, accounting for a negligible 0.1% share; however, by 2015 this figure had increased to nearly 60 thousand, and accounted for almost 3.0 % of all indexed documents. Until 2011 the share of predatory documents in Scopus grew exponentially; the expansion then stalled for a few years, but soared once again in 2015.
- Predatory publishing undermines the credibility of science most seriously in middle-income countries in Asia and North Africa that suffer from an underdeveloped culture of research evaluation. The results also call for caution in the Czech Republic. Nevertheless, fears that this phenomenon has the capacity to seriously damage Czech science turn out to be unwarranted at this point. Czech authors publish a few hundred articles annually in the predatory journals that are indexed in Scopus; this is a tiny fraction of the total national scientific output. Moreover, these questionable outputs are heavily concentrated in only a handful of predatory journals, hence the practice would be relatively easy to track and possibly stop, if tackled head on.
- Finally, our analysis reveals that Beall's lists need to be used with caution. Predatory publishing is a real problem and no doubt there are indeed fake outlets dressed up as scholarly journals, which are prepared to print anything for money. However, a very brief look at more detailed data for the Czech Republic is sufficient to reveal that Beall's list of publishers may implicate journals that are not necessarily "predatory" in the true sense. This is corroborated by the fact that some journals implicated in the list of publishers publish large numbers of documents by authors from countries with an advanced research evaluation culture, where fraudulent publications offer a low payoff in terms of career progress or research funding.

Úvod

Obchodní model tzv. „predátorských“ vědeckých časopisů je postaven na placeném open access modelu publikování: vydavatelství si neúčtují za předplatné, ale peníze dostávají přímo od autorů. Díky tomu je možné obsah šířit zdarma každému, kdo o něj projeví zájem. Nicméně tím vzniká prostor pro licoměrnost podřívající kredibilitu vědeckého publikování. Autoři mají s vidinou kariérního postupu anebo získání bodů v systémech hodnocení vědy (jako je systém české vlády známý a v této studii tak dále nazývaný jako tzv. „kafemlejek“) motivaci si za publikaci zaplatit. Chamtivá vydavatelství na oplátku přimhouří oko při peer review. Nejhorší podvodné časopisy peer review pouze předstírají a za úplatu otisknou cokoliv. Predátorům jde hlavně o příjmy z poplatků od autorů. Jedná se o velkou výzvu pro systémy hodnocení vědy, které se ohledně prokázání relevance do velké míry spoléhají na externí peer review procesy v časopisech.

Open access model publikování je v tom přitom nevinně. Řada vědců se ho zastává, protože jim vadí, že několik málo vydavatelských domů, pod jejichž střechou se soustředí většina prestižních časopisů, až příliš okatě vydělává skrze předplatné na zveřejňování jejich práce. Předplatné je často placeno knihovnamí z veřejných peněz, věda je převážně financována vládami a peer review zpravidla vědci dělají zdarma. Drahé předplatné kromě toho způsobuje, že chudší vědci, nehledě na veřejnost, nemají k výsledkům přístup. Nové časopisy na bázi open access mohou být řešením. Problémy nastávají, když open access časopisy nejsou vydávány organizacemi, kterým leží na srdci dodržování principů kvalitního peer review, ale čistě ekonomický zisk.

Průkopníkem v odhalování podvodných vědeckých časopisů je Jeffrey Beall, knihovník z University of Colorado, který před několika lety začal systematicky mapovat časopisy podezřelé z „predátorství“. Na svém [blogu](#) vede dva pravidelně aktualizované seznamy: i) seznam *samostatných časopisů*, tj. „list of stand-alone journals“, který obsahuje jednotlivé predátorské časopisy; a ii) seznam *vydavatelství*, tj. „list of publishers“, který poukazuje na pochybná vydavatelství zpravidla s více časopisy. O zařazení do seznamů rozhoduje na základě [kritérií](#), která mimo jiné zohledňují ediční postupy, řízení časopisu a dodržování etických norem.

Fenomén predátorských časopisů v poslední době získává rostoucí pozornost veřejnosti. Pochvalu si zaslouží zejména projekt [Antipredátor](#) fóra Věda žije!, v rámci kterého byl sestaven přehled publikací uvedených v [Rejstříku informací o výsledcích](#) (RIVu), které jsou spojeny s časopisy na Beallově seznamu. Za tyto výsledky tudíž mohly být přiděleny „kafemlejnkové“ body v systému hodnocení vědeckých výsledků a potažmo mohlo být čerpáno financování výzkumu. Autorům tohoto projektu se však nepodařilo nalézt vše. Beallův první seznam samostatných časopisů byl sice použit beze zbytku, ale časopisy vycházející pod hlavičkou vydavatelství na Beallově druhém seznamu byly pokryty jenom částečně.

Cílem této práce je kompletně zmapovat výskyt predátorských časopisů v citační databázi [Scopus](#). Oproti Web of Science pokrývá Scopus až o 50 % více časopisů (Mongeon a Paul-Hus 2016), je podstatně méně selektivní a mohl by být náchylnější k pronikání predátorů. Nicméně i pro indexaci ve Scopusu by měl časopis plnit určité minimální požadavky na kvalitu včetně bezpodmínečného dodržování peer review procesu (Scopus 2016). Publikování v alespoň Scopusových časopisech tudíž představuje určitou garanci relevance vědeckého článku. Z pohledu českého prostředí je indexování časopisu ve Scopusu rozhodující pro získání bodů v kafemlejnku, přičemž v posledním kole hodnocení byl jeho význam dokonce posílen. Pokud predátorský časopis ve Scopusu není, mohou být důvody zaplatit si v něm vydání článku různé. Pokud ale časopis do Scopusu pronikne, dostává tato motivace zřejmý „fiskální“ rozměr.

Databáze

Z obou seznamů uvedených na blogu Jeffreyho Bealla jsme pomocí databáze [Ulrichsweb](#), která je nejširším seznamem periodik na světě, sestavili ucelený přehled časopisů podezřelých z predátorství. Přehled zahrnuje nejen samostatné časopisy, jejichž názvy jsou snadno k mání přímo v Beallově prvním seznamu, ale rovněž i časopisy, které vychází pod hlavičkou vydavatelství uvedených na Beallově druhém seznamu. Nalezená ISSN byla poté vyhledána v databázi Scopus. Přehled časopisů vydávaných predátorskými vydavatelstvími, které pronikly do Scopusu, jsme vytvořili jako vůbec první na světě. Ani Jeffrey Beall takový přehled nemá.

Sestavení databáze

Box 1 uvádí chronologický postup vytvoření databáze. Beallový seznamy byly staženy 1. dubna 2016. Názvy jednotlivých časopisů a vydavatelství byly ve stejný den vyhledány v databázi Ulrichsweb s pomocí automatického skriptu naprogramovaného za tímto účelem v Pythonu. Skript vyhledal přesný název časopisu či vydavatelství a následně uložil veškeré nalezené záznamy. S každým záznamem byl z Ulrichswebu rovněž stažen jednoznačný identifikátor časopisu v podobě International Standard Serial Number (ISSN). Časopisy bez údaje o ISSN v Ulrichswebu, což označuje periodikum bez řádně registrovaného ISSN anebo s falešným ISSN, byly z dalšího sledování vyřazeny.

Za účelem odstranění nesrovnalostí, například z důvodu nepřesných názvů, byly nalezené záznamy manuálně ověřeny. Beallový seznamy jsou vedeny v podobě hypertextových odkazů. Pro ověření samostatných časopisů bylo ISSN uvedené na webových stránkách časopisu srovnáno s ISSN z Ulrichswebu. Pokud se ISSN shodovalo, záznam byl ponechán, pokud nikoliv, byl vymazán. Pro ověření totožnosti vydavatele stačilo nalezení alespoň jednoho shodného ISSN na jeho webových stránkách a v Ulrichswebu. Pokud se překryv potvrdil, všechny ostatní časopisy od stejného vydavatele byly rovněž ponechány. Pokud žádný překryv nenastal, takže se jednalo o jiného vydavatele, byly všechny jeho záznamy odstraněny.

Celkově bylo potvrzeno 4 580 ISSN spojených s Beallovými seznamy. Řada časopisů má rozdílná ISSN pro tištěnou a elektronickou verzi. Jednotlivých časopisů bylo zaznamenáno 3 218, z toho 281 na seznamu samostatných časopisů a 2 937 podle seznamu vydavatelství. Seznam samostatných časopisů tudíž tvoří jen špičku ledovce. Zároveň ze srovnání s 1 003 hypertextovými odkazy na Beallově seznamu samostatných časopisů plyne, že více než tři čtvrtiny z nich nemají záznam ani v Ulrichswebu, natož v selektivnějších databázích, takže o nich kromě neověřených údajů z jejich webových stránek nevíme nic. Pro tuto studii to nepředstavuje problém, protože časopisy, které nejsou v Ulrichswebu, nebudou ani ve Scopusu. Avšak je třeba mít na paměti, že fenomén predátorského publikování je daleko rozsáhlejší, než dokážeme pomocí existujících databází popsat.

Následně byla skrze tyto „predátorské“ ISSN prohledána citační databáze Scopus. Provedeno to bylo opět pomocí automatického skriptu naprogramovaného za tímto

účelem v Pythonu, který pro každé nalezené ISSN stáhl základní údaje o počtech výsledků v kategoriích článků (*article*) a recenze (*review*) v letech 2004-2015 a rovněž podrobnější údaje o počtech těchto výsledků podle zemí původu autorů v letech 2010-2015.³ Nalezeno bylo 405 jednotlivých časopisů. Z toho plyne, že ve Scopusu mělo indexován nějaký výsledek bezmála 13 % z časopisů z našeho hledáčku. Scopus rozhodně není vůči jejich pronikání imunní.

Pro zamezení duplicit v případě časopisů se dvěma ISSN pro tištěnou i elektronickou verzi bylo nutné jedno z nich vynechat. Záznamy ve Scopusu za obě ISSN mělo 119 časopisů. Z těchto mělo 83 indexovaný naprosto stejný počet výsledků za stejné období, z čehož plyne, že se jedná o identické záznamy. Pro zbývajících 36 časopisů byly v databázi ponechány pouze údaje za ISSN, pod kterým byl indexovaný větší počet výsledků. Podrobnější pohled na jednotlivé publikace ukazuje, že v drtivé většině byly takto skutečně vynechány duplicitní záznamy, takže k většímu zkreslení nedošlo.

---

³ Kromě článků a recenzí jsou třetí kategorií tzv. „citovatelných“ výsledků ve Scopusu, které slouží jako jmenovatel v níže prezentovaných podílech, příspěvky z konferencí (Conference Paper). Údaje za příspěvky z konferencí v predátorských časopisech však nebyly z praktických důvodů staženy. Nicméně se jedná o okrajovou kategorii, která se ve většině predátorských časopisů ani nevyskytuje. Drtivá většina, tj. téměř 90 %, citovatelných výsledků tvoří články, takže zkreslení z důvodu nepokrytí Conference Papers je zanedbatelné.

Box 1: Postup při vytvoření databáze

- 1) Získání seznamu „predátorských“ ISSN
  - a. Beallov seznamy byly staženy 1. dubna 2016.
  - b. Názvy z Beallových seznamů byly ve stejný den automatickým skriptem vyhledány v Ulrichswebu.
  - c. Záznamy nalezené v Ulrichswebu byly během dubna manuálně ověřeny s pomocí hypertextových odkazů v Beallových seznamech.
  - d. Celkem bylo potvrzeno 4 580 „predátorských“ ISSN pro 3 218 jednotlivých časopisů.
- 2) Prohledání databáze Scopus přes ISSN
  - a. „Predátorské“ ISSN byly 11. srpna 2016 automatickým skriptem vyhledány ve Scopusu. Staženy byly údaje za počty výsledků a jejich rozdělení podle země původu autora.
  - b. Nalezeno bylo 524 ISSN a 405 jednotlivých časopisů s alespoň jedním výsledkem indexovaným ve Scopusu.
  - c. Protože některé časopisy mají tištěný i elektronický ISSN, bylo nutné eliminovat duplicitu.

Nedostatky dat

Jeffrey Beall rozhoduje o zařazení časopisů a vydavatelství na své seznamy pouze na základě vlastního úsudku. Podle všeho se o tom s nikým systematicky neradí. Udržovat si přehled o takto velkém počtu subjektů je však pro jednotlivce opravdu náročný úkol. Není možné, aby občas nedošlo k chybě. Časopisy se navíc bezesporu liší v míře „predátorství“. Některé jsou vyloženě podvodné, ale řada dalších může být na hraně. Avšak uživatelé těchto seznamů musí pracovat pouze s binární klasifikací, že se jedná o predátora. Kromě občasných sdělení na jeho blogu není bližší zdůvodnění uvedeno. Beallov seznamy zároveň určitě nejsou vyčerpávající, protože nové pochybné časopisy vznikají doslova každý den.⁴

---

⁴ Jen v období duben až květen 2016 přibýlo na seznam samostatných časopisů bezmála 200 nových záznamů.

Na pozoru je třeba se mít zejména při práci s Beallovým seznamem vydavatelství. Při označení celého vydavatelství jako predátorského nelze vyloučit, že spolu se skutečně pochybnými časopisy jsou s nimi do této kolonky zařazeny i takové, které jsou relativně poctivé. Na tomto seznamu jsou uvedena vydavatelství čítající desítky až stovky titulů, takže se může stát, že některé z časopisů v jejich portfoliu si predátorskou nálepkou nezaslouží. S vysokou pravděpodobností sice nebudou vysoké kvality, ale časopisů s lokálním dopadem, které publikují výzkum s nízkým stupněm novosti, už i do hlavních citačních databází proniklo poměrně dost. Seznam vydavatelství je tedy nutné používat s vědomím, že se jedná o síto, které občas zachytí i to, co by tam být nemuselo.

Seriózní vydavatelství by na druhou stranu mělo být schopno se predátorským praktikám zcela vyhnout. Podobně jako v případě bankovního sektoru jsou služby v oblasti vydavatelství vědeckých časopisů založeny na důvěře, s jejíž ztrátou míří podnikání ke dnu. Byť jen jediný časopis s predátorskými sklony, který vydavatelství rychle nenapraví, může zásadně poškodit pověst celé organizace. Zařazení na Beallův seznam poukazuje přinejmenším na zásadní selhávání vnitřních kontrolních mechanismů. Proto je dobrý důvod se domnívat, že nedostatečný peer review proces bude spíše příznačný pro celé portfolio časopisů predátorských vydavatelství. Případů, kdy má vydavatel pouze jediný pochybný časopis, zatímco ostatní fungují bezvadně, bude poskrovnu.

Další úskalí plyne z časového hlediska. Predátorský statut vychází z toho, co bylo na Beallových seznamech uvedeno 1. dubna 2016. Jeffrey Beall svoje seznamy průběžně upravuje. Záznamy do něj přidává a občas (i když zřejmě nepříliš často) také odebírá, ale zveřejněn je vždy jen aktuální seznam bez údaje o tom, kdy se časopis či vydavatelství stalo predátorským. Dochází navíc i k převzetí titulů, které v minulosti recenzní řízení prováděly řádně, ale novými vlastníky jsou přepnuty do predátorského režimu. Zahrnutím starších výsledků se tak objevuje riziko, že některé prošly zcela standardním peer review. Čím více jdeme do minulosti, tím více se toto riziko prohlubuje, takže historické údaje je třeba brát jako pouze indikativní pro určení trendů. Z tohoto důvodu v průřezových srovnáních raději používáme pouze údaje z posledních několika let.

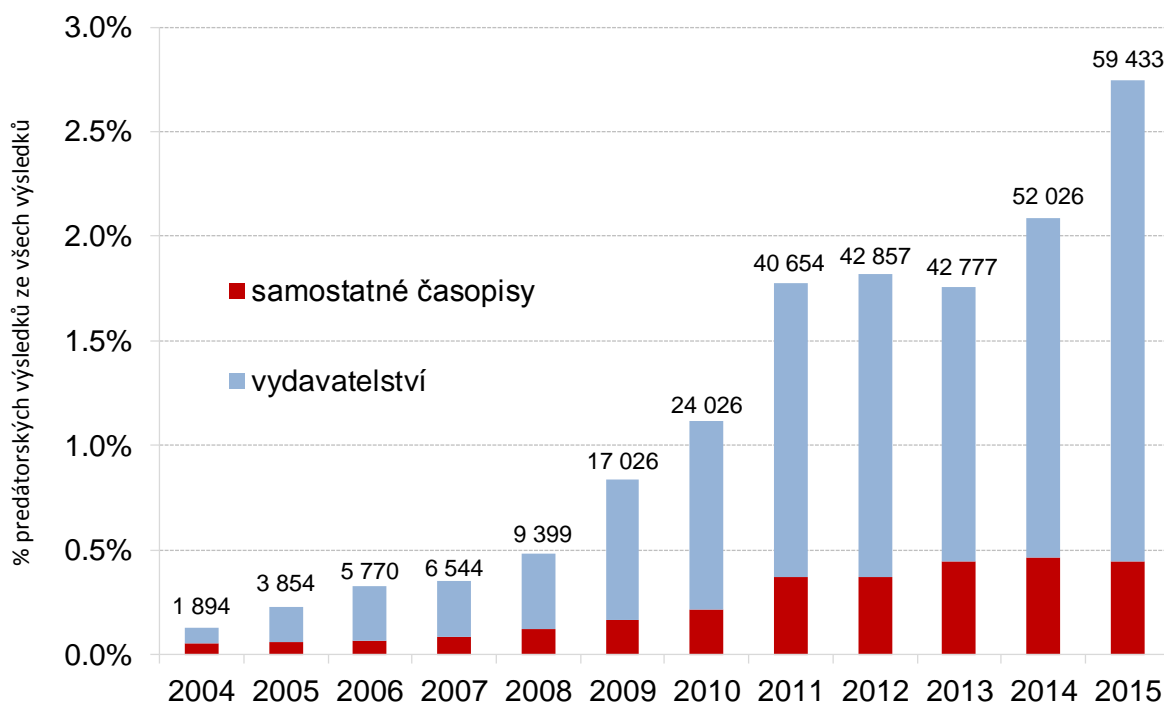
Vývoj v čase

Shen a Björk (2015) je s největší pravděpodobností doposud jediná studie, která se pokusila odhadnout nárůst predátorských časopisů v celosvětovém měřítku. Na základě Beallových seznamů (z 1. září 2014) manuálně prošli relevantní webové stránky. Nalezli celkem 11 873 časopisů, ze kterých vybrali stratifikovaný soubor 613 titulů. Z analýzy podrobnějších dat z tohoto podsouboru a po dopočtu na celkovou populaci vyšlo, že se mezi roky 2010 a 2014 počet „aktivních“ (s alespoň jedním článkem) predátorských časopisů zvýšil ze zhruba 2 tisíc na 8 tisíc a počet článků v nich publikovaných narostl z 53 tisíc na 420 tisíc. Jak však sami autoři upozorňují, jedná se pouze o hrubé odhady.

Crawford (2014a) sice nesledoval vývoj v čase, ale proklikal úplně všechny webové odkazy na Beallových seznamech (stažených na konci března až začátku dubna 2014). Nalezl celkově 9 219 časopisů, z toho 320 podle seznamu samostatných časopisů a 8 899 podle seznamu vydavatelství. Zajímavé bylo zjištění, že v letech 2012-2014 ve zhruba 40 % z nich nevyšly žádné anebo méně než čtyři články, takže se jedná o prázdné schránky, a ve 20 % z nich vyšel pouze malý počet článků. Další 4 % byly skomírající časopisy s rychlým poklesem na téměř žádné články v roce 2014 a 6 % bylo nedosažitelných (bez vlastních webových stránek). Časopisů, ve kterých se pravidelně publikuje, tudíž byla zhruba třetina.

Obrázek 1 potvrzuje, že s razantním růstem celkového trhu s predátorským publikováním se některým z těchto časopisů daří stále častěji pronikat i do respektované citační databáze Scopus. Na vertikální ose je podíl sledovaných predátorských výsledků na celkovém počtu tzv. „citovatelných“ výsledků v této databázi v daném roce. Jednoduše řečeno to ukazuje míru jejich pronikání do Scopusu. Absolutní počty indexovaných predátorských výsledků jsou pro doplnění uvedeny nad jednotlivými sloupci. Rozdílné barvy znázorňují jejich rozdělení mezi Beallův seznam nezávislých časopisů a seznam vydavatelství.

Obrázek 1: Podíl predátorských výsledků ve Scopusu (v %)

Pozn.: Nad sloupci je uveden absolutní počet predátorských výsledků.

Zdroj: Scopus (stav k 11. říjnu 2016), Beallový seznamy (stav k 1. dubnu 2016), vlastní zpracování.

Za období 2004-2015 bylo ve Scopusu zaznamenáno celkově 306 tisíc výsledků v časopisech, které Jeffrey Beall v současné době považuje za predátorské. Odpovídá to 1,2 % všech indexovaných výsledků za toto období. Dlouhodobý trend je jednoznačný. V roce 2004 z těchto časopisů do Scopusu proniklo méně než 2 tisíce výsledků, což tvořilo zanedbatelný 0,1% podíl. Část z nich se navíc zřejmě dá připsat časopisům, které v té době ještě nebyly predátorské. V roce 2015 již počet těchto pochybných výsledků ve Scopusu dosáhl hranice 60 tisíc, což odpovídalo téměř 3,0% podílu. Zhruba každý šestatřicátý výsledek indexovaný ve Scopusu je v dnešní době podezřelý z predátorského původu.

Nástup tohoto fenoménu dlouho unikal pozornosti. Do roku 2011 rostl podíl predátorských výsledků ve Scopusu po exponenciální křivce. K zásadnímu zvýšení došlo zejména mezi roky 2008 a 2011. Potom nastal výrazný zlom v trendu, kdy se jejich podíl na několik let ustálil pod 2,0 % a dokonce i mírně poklesl. Scopus patrně odhalil taktiky některých z těchto časopisů, začal aktivněji bránit jejich pronikání a ty nejkřiklavější z databáze vyřadil. Svou roli možná sehrála také osvěta Jeffreyho

Bealla, který právě v tomto období spustil svůj blog. Nicméně v roce 2015 přišla další vlna jejich citelného nárůstu.

Za povšimnutí stojí rozdíly mezi výsledky podle Beallova seznamu samostatných časopisů (červené sloupce) a časopisů nalezených podle Beallova seznamu vydavatelství (modré sloupce). Samostatné časopisy jsou od začátku v menšině. Okolo čtyř pětin predátorských výsledků po většinu sledovaného období spadá pod seznam vydavatelství. Zatímco růst výsledků ze samostatných predátorských časopisů se v posledních letech výrazně zpomalil, růst titulů z predátorských vydavatelství se zastavit nedaří. Nárůst za poslední tři roky jde téměř zcela na vrub seznamu vydavatelství.

Celkově se potvrzuje, že problém predátorských časopisů se začal výrazněji prohlubovat teprve nedávno. Podíl bezmála 3 % na celkových indexovaných výsledcích ve Scopusu se stále nejeví jako závratné číslo, a to tím spíše, že převážná většina z nich vychází z Beallova seznamu vydavatelství, který jak již je diskutováno výše může podíl predátorů nadhodnocovat. Alarmující je však růstový trend jejich pronikání, který po několikaletém ochabnutí opět nabírá na síle. Navíc nelze vyloučit, že v řadě zemí je tento problém daleko závažnější než ve světě jako celku, což je otázka, na kterou se zaměříme nyní.

Rozdíly mezi zeměmi

Z více než dvou stovek zemí, ze kterých podle údajů z [Scimago Country Rank](#) pocházel alespoň jeden autor „citovatelného“ výsledku ve Scopusu, jsme v zájmu zpřehlednění vyřadili závislá území a státy s méně než 300 tisíci obyvateli. Odstraněna tak byla mimo jiné řada malých ostrovních států v Karibiku anebo Oceánii, které nejsou předmětem zájmu této studie. Po tomto zúžení v souboru zůstalo 171 států, včetně velkého počtu rozvojových zemí, které pokrývají drtivou většinu obyvatel i vědeckého výkonu světa.

Na období 2013-2015 se zaměřujeme z již výše uvedeného důvodu, a sice že u starších údajů roste riziko, že v té době časopisy na Beallových seznamech ještě nemusely mít predátorský charakter. Údaje za poslední tři roky, nikoliv pouze za poslední rok, bereme z toho důvodu, abychom zvýšili počet analyzovaných výsledků a tím i robustnost prezentovaných srovnání. Každá ze sledovaných zemí má za toto období celkově ve Scopusu více než 30 výsledků.

Komparativní analýza je provedena pomocí grafů pro různě vymezené skupiny zemí. Nejprve pro členy OECD, potom pro nejhůře postižené země v celosvětovém srovnání, následně pro největší země podle počtu obyvatel a konečně pro větší skupiny zemí podle ekonomické úrovně a geografických oblastí. Všechny grafy mají na vertikální ose zobrazen procentní podíl predátorských výsledků ze všech výsledků od autorů z dané země, jinými slovy počet výsledků v predátorských časopisech normalizovaný celkovým publikačním výkonem specificky pro každou zemi. Odhaluje to míru zasažení dané země problémem predátorského publikování.

Predátorské výsledky v zemích OECD

Obrázek 2 ukazuje, že ze zemí OECD vychází zdaleka nejhůře Jižní Korea, kde je 5 % výsledků publikováno v časopisech podezřelých z predátorských praktik. Další „asijský tygr“ Taiwan, který sice nepatří do klubu zemí OECD, ale nebýt politických překážek by do něj z hlediska vyspělosti patřit mohl, by byl v tomto srovnání s 1,7% podílem hned na čtvrtém místě. Ačkoliv se oběma zemím podařilo dotáhnout na světovou špičku v technologiích, například měřeno výdaji na výzkum a vývoj, už se jim nedaří hlídat, aby se část jejich rychle rostoucího vědeckého sektoru nenechala zlákat predátorským publikováním.

S výrazným odstupem, ale hned na druhém místě je Slovensko s bezmála 2% podílem, což se blíží dvojnásobku průměru OECD. Při srovnání jen podle seznamu samostatných časopisů vychází náš východní soused dokonce nejhůře. Až za ním jsou o něco méně postižené Turecko, Mexiko anebo Chile, což jsou však členské země OECD, které přinejmenším z hlediska ekonomické výkonnosti nejsou tradičně řazeny mezi nejvyspělejší země. Jejich umístění v horní části srovnání je tudíž očekávané. Na Slovensku se nástup predátorského modelu publikování očividně rovněž nepodařilo podchytit.

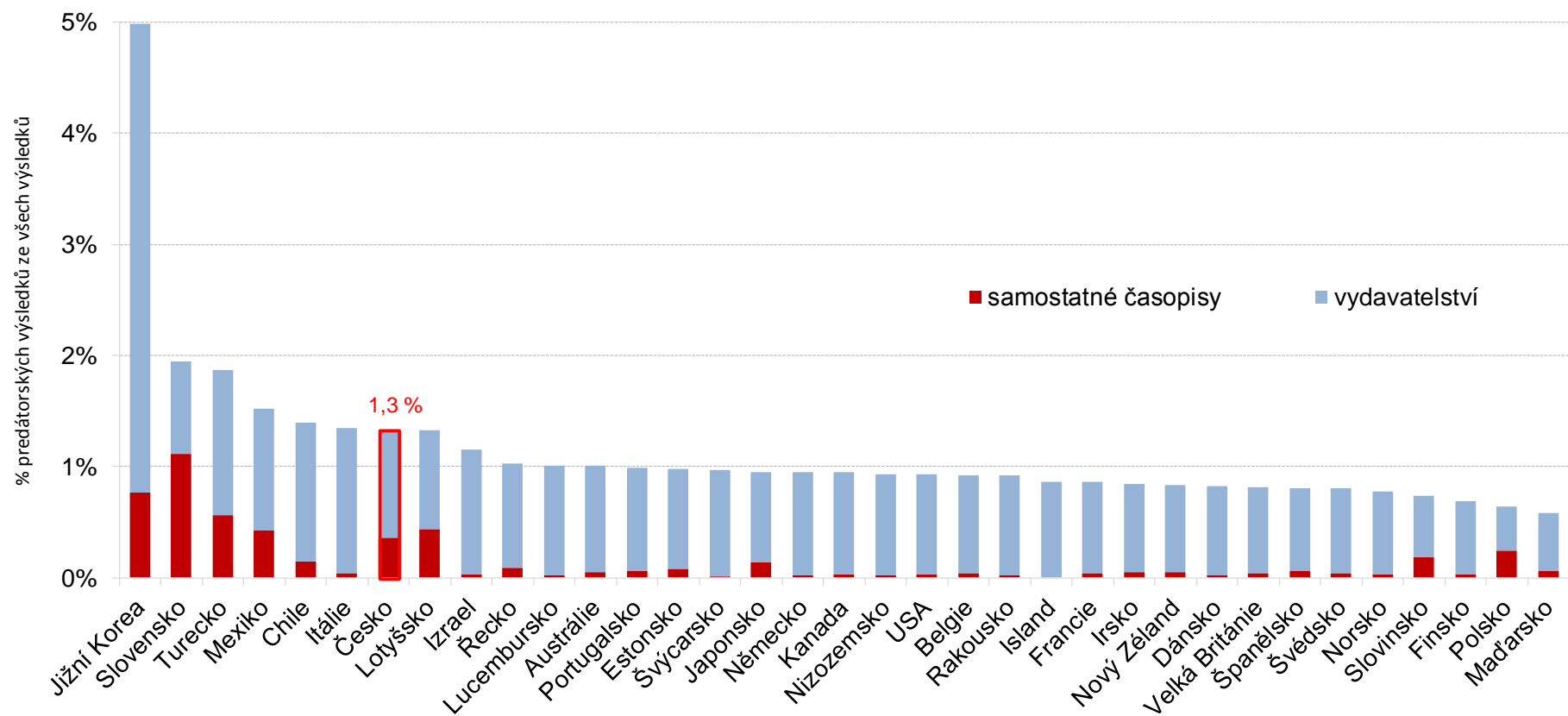
Česká republika vychází s 1,3% podílem jako sedmá nejzasazenější země v rámci OECD. Za lichotivý výsledek to považovat nelze. Přílišné znepokojení však prozatím také není na místě, protože jde stále o relativně nízký podíl. Oproti zemím, se kterými bychom se jinak rádi srovnávali, jako je Izrael, Japonsko, USA anebo sousední Německo a Rakousko, ale také oproti průměru OECD, je to horší jen o několik desetin procenta. Z celosvětového pohledu se jedná o v podstatě zanedbatelný rozdíl.

Zajímavé srovnání se nabízí mezi Českou republikou a Slovenskem na jedné straně, které patří k těm horším zemím, a Polskem, Maďarskem a Slovinskem na straně druhé, které se umístily na zcela opačném konci. Překvapivé je zejména zjištění, že Polsko a Maďarsko mají v tomto srovnání úplně nejnižší podíl predátorských výsledků. Dokonce nižší než třeba severské země, kde je věda řízena na mnohem vyšší úrovni, i když poměrně drobné rozdíly, které vychází zhruba v dolních dvou třetinách pořadí, by se neměly přeceňovat.

Až na drobné výjimky se ve vyspělých zemích příliš nedaří samostatným predátorským časopisům. Jejich podíl je zejména v méně postižených zemích oproti

predátorským vydavatelstvím zanedbatelný. Publikování v samostatných časopisech je možná snáze postižitelné, protože jejich názvy jsou přímo uvedeny v daném seznamu, takže je jednodušší tomu předejít. Pokud připustíme, jak již bylo několikrát zdůrazněno, že ne všechny časopisy vycházející ze seznamu vydavatelství musí být nutně predátorské, a že do takových neprávem implikovaných výjimek mohou nejvíce přispívat právě autoři ze zemí s nejvyspělejší kulturou vědy, převážnou většinu vyspělých zemí problém s predátorským publikováním příliš netrápí.

Obrázek 2: Podíl predátorských výsledků ve Scopusu v zemích OECD, 2013 - 2015 (v %)

Zdroj: Scopus (stav k 27. říjnu 2016), Bealovy seznamy (stav k 1. dubnu 2016), vlastní zpracování.

Predátorské výsledky v nejpostiženějších zemích

Obrázek 3 uvádí nejhůře postižené země v celosvětovém srovnání. Problém s predátorským publikováním zdaleka nejvíce sužuje rozvojové země, ale jinak se jedná o fenomén zasahující celý svět napříč kontinenty, různými kulturami či politickým zřízením. Nejedná se vesměs o úplně nejchudší země. Řada z nich si udržuje vědeckou infrastrukturu, zejména univerzity. Jejich úroveň z hlediska vybavení a financování je však nesrovnatelná se zeměmi vyspělými. Místní výzkumníci tak často mají malou šanci dělat výzkum na světové úrovni. Aby mohli vykázat nějaké výsledky, a protože jim to slabá kultura hodnocení v těchto zemích umožňuje, mají silnou motivaci využít služeb predátorských časopisů.

Nejzávažnější situace je v Albánii, kde zhruba každý třetí z více než tisíce tamních výsledků byl otisknut v predátorském časopise. S výrazným odstupem na dalších místech následují Kazachstán, Indonésie, Nigérie Irák Sýrie a Indie s více než desetinou výsledků v predátorských časopisech. Kromě Sýrie a Iráku patří mezi nejhorší i řada dalších zemí rozvrácených válkami a vnitřními konflikty jako je Libye, Jemen, Súdán anebo Eritrea. Na seznamu je i několik zemí zbohatlých díky vývozu ropy, jako jsou Brunej, Omán anebo Saudská Arábie. Zejména Saudská Arábie investovala velké peníze do rozvoje univerzit, avšak zjevně si zatím nedokáže hlídat, jak jsou tyto prostředky vynakládány (Yahia 2016).

Jediný kontinent, který v tomto přehledu poměrně překvapivě nemá ani jediného zástupce, je Latinská Amerika. Nejhůře postižená země z této oblasti je Jamajka, která je však s pouze 2,2% podílem až na 59. místě. V horní polovině celosvětového pořadí jsou jen další tři země Latinské Ameriky, a to jmenovitě Mexiko, Chile a Trinidad a Tobago. Nicméně spíše než poctivost tamních vědců to může odrážet doposud nezmíněnou slabinu Beallových seznamů, která spočívá v tom, že se v podstatě výhradně jedná o časopisy vycházející v angličtině. Stejně tak ve Scopusu jsou indexovány výsledky převážně v angličtině. Nelze vyloučit, že v Latinské Americe je problém s predátory rovněž nezanedbatelný, avšak jsou to časopisy vydávané ve španělštině.

Některé z uvedených zemí mají, buď z důvodu obecně malé velikosti anebo malého vědeckého sektoru, počty celkových výsledků v řádu několika stovek či pouze desítek ročně. Patří k nim například Eritrea, Togo, Brunej anebo Jemen. K dosažení relativně

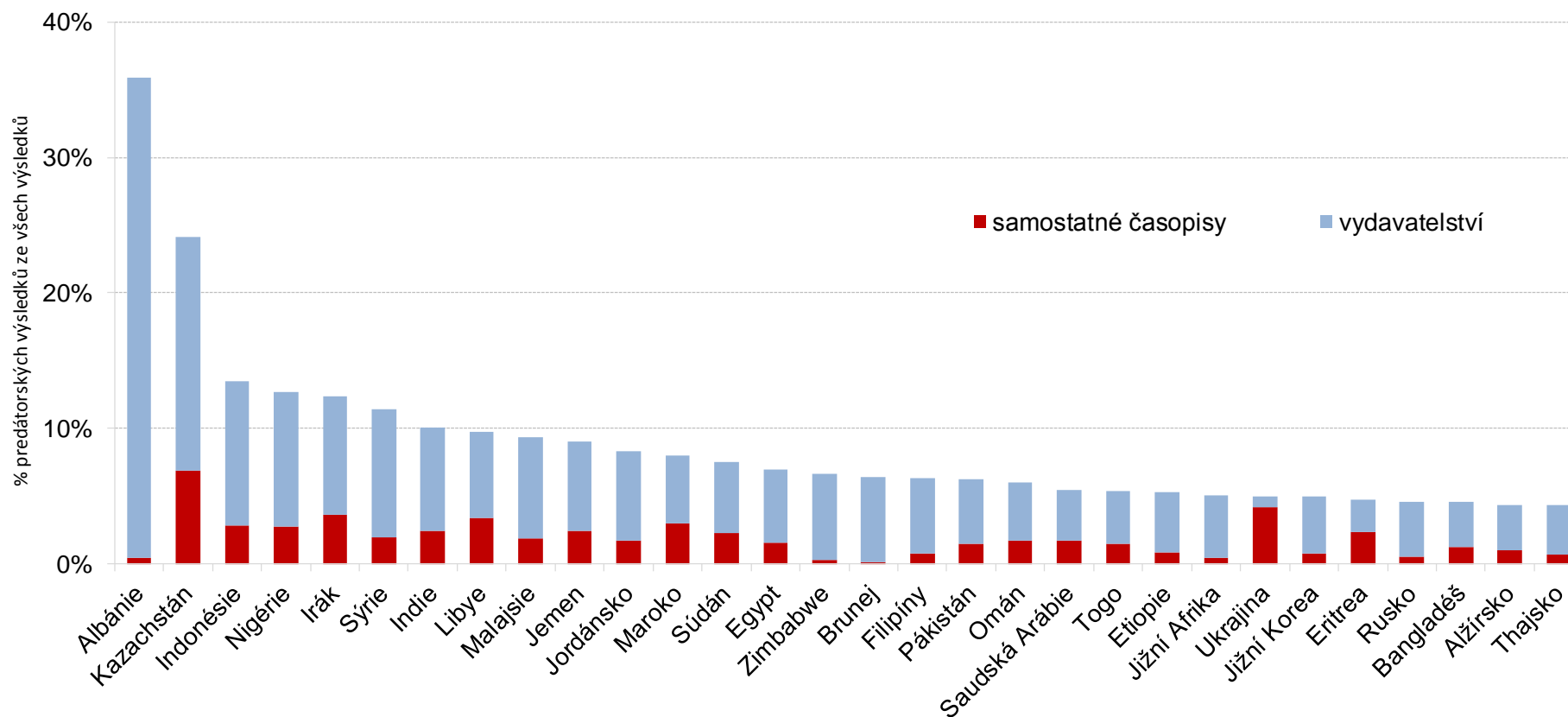
velkého podílu predátorských výsledků potom stačí, aby tímto způsobem začalo publikovat několik jednotlivců, takže z toho nelze dělat velké závěry. Nicméně v zemích s velkými počty výsledků v řádu tisíců či desítek tisíc ročně, jako jsou Indie, Jižní Korea, Rusko, Malajsie, Jižní Afrika, Saudská Arábie či Egypt a řada dalších, se musí jednat o systémový problém.

Zdůraznit je třeba rozdílné měřítko na vertikální ose oproti předchozímu obrázku. V zemích OECD je tendence k publikování v predátorských časopisech skutečně výrazně nižší než ve zbytku světa. Jedinou výjimkou je Jižní Korea, která vychází v tomto přehledu jako šestá od konce. Podtrhuje to závažnost problému s predátorským publikováním v této jinak vysoce rozvinuté asijské zemi. Bylo by obtížné najít další socio-ekonomický ukazatel, ve kterém je Jižní Korea na podobné úrovni jako Jižní Afrika, Ukrajina anebo Eritrea.

Slovensko, které je druhé nejhorší v rámci OECD, je v celosvětovém srovnání až na 66. místě. Česká republika vychází jako 83. v pořadí, takže zhruba v polovině, spolu se zeměmi jako je Itálie a Lotyšsko, ale také Tunisko, Kolumbie, Trinidad a Tobago či Myanmar, takže v docela pestré společnosti. Z evropských zemí, které nejsou členy OECD, se do pořadí třiceti nejhorších zemí až ke konci vklínily i Ukrajina a Rusko. Bosna a Hercegovina, Černá hora, Makedonie, Moldávie, Rumunsko, Malta a Srbsko jsou další evropské země, které jsou v podílu predátorských výsledků horší než Česká republika.

Za zmínku také stojí, že na opačném konci pořadí s naopak celosvětově nejnižšími podíly predátorských výsledků rovněž dominují rozvojové země. Některé z nich vybočují s podíly velmi blízkými nule anebo v nich dokonce nepůsobí vůbec žádní autoři predátorských publikací. Patří k nim řada nejchudších zemí, jako jsou Čad, Haiti, Kongo (Dem. Rep.), Madagaskar anebo Mali. Jedná se o země zaostalé natolik, že ani pandemie predátorského publikování do nich doposud nestihla dorazit.

Obrázek 3: Podíl predátorských výsledků ve Scopusu ve 30 nejpostiženějších zemích, 2013 - 2015 (v %)

Zdroj: Scopus (stav k 27. říjnu 2016), Beallový seznamy (stav k 1. dubnu 2016), vlastní zpracování.

Predátorské výsledky v největších zemích

Obrázek 4 nabízí srovnání podílu predátorských výsledků mezi nejlidnatějšími zeměmi. Zobrazeny jsou tak z hlediska velikosti i důležité země, které se do dosavadních srovnání nedostaly, i když si z pohledu váhy ve světě zasluhují patřičnou pozornost. Čína a Brazílie jsou hlavními příklady takových zemí. Navíc se při použití stejného měřítka pro všechny země názorně ukazují propastné rozdíly v přístupu k predátorskému publikování mezi různými částmi světa. Pokud pomineme již výše zmíněné Kongo (Dem. Rep.)⁵ bez jediného predátorského výsledku, soustředí se na konci tohoto pořadí vyspělé země. Na opačném konci jsou mezi nejhoršími výhradně rozvojové země.

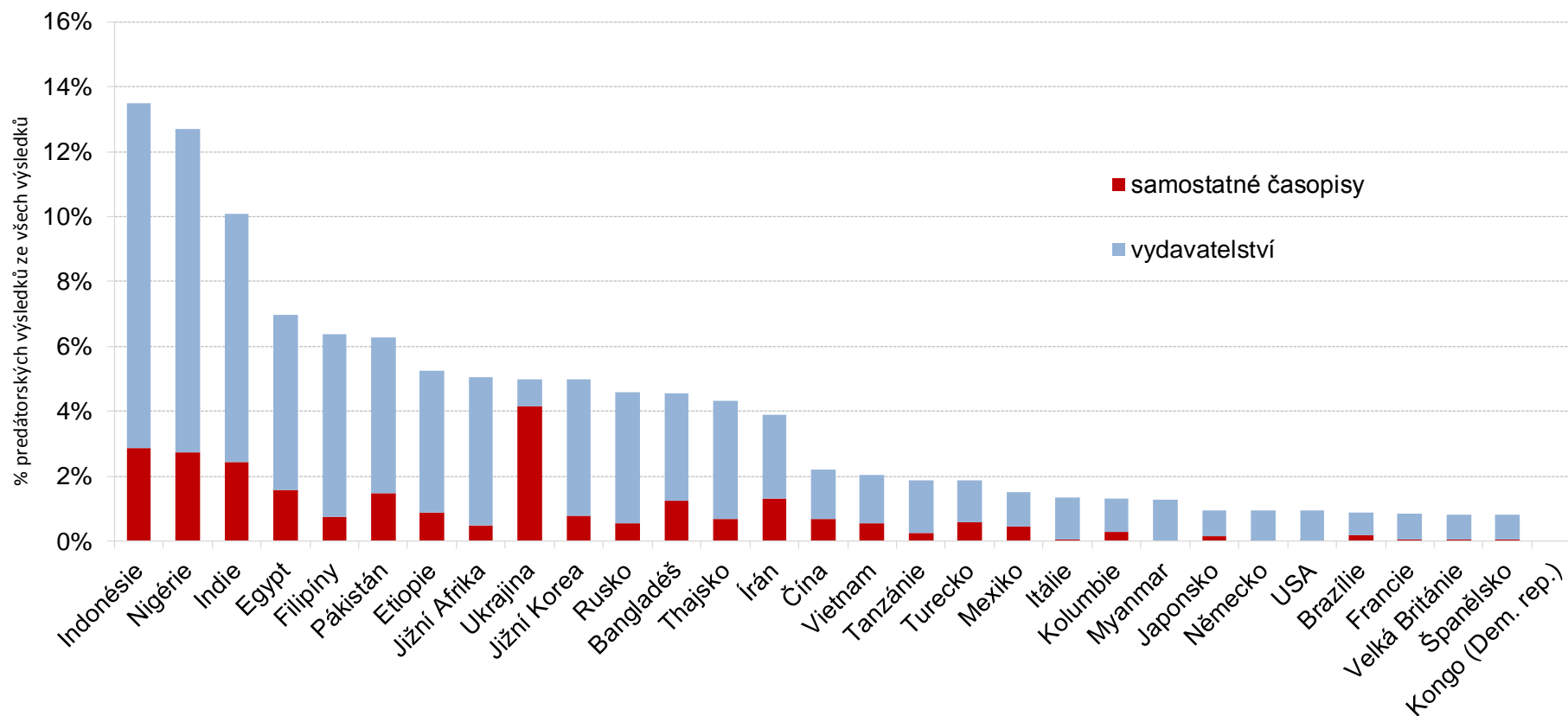
Zajímavé je srovnání mezi dvěma nejlidnatějšími zeměmi. Indie patří k úplně nejpostiženějším zemím, ale v Číně se predátorům podle těchto údajů nedaří. Shen a Björk (2015) zjistili, že více než čtvrtina predátorských vydavatelství sídlí přímo v Indii, což domácím autorům dává výhodu „vlastního hřiště“. Nelze se potom divit, že problém s predátorským publikováním tam dosahuje takových proporcí. Na druhou stranu je nutné připomenout již výše zmíněnou slabinu ohledně pokrytí časopisů převážně v angličtině. Zatímco v Indii je angličtina úředním jazykem, v Číně je odlišný nejen jazyk, ale také písmo, takže tamní problém s predátorským modelem publikování může z velké části unikat naší pozornosti.

Nicméně nenechme se zmást poměrovými ukazateli. Rovněž v Číně je tento problém velmi rozsáhlý, jenom tolik nevyniká v poměru k celkovým publikačním výsledkům. Při pohledu na absolutní čísla totiž zjistíme, že v Číně i Indii byl počet predátorských výsledků za sledované tříleté období okolo 30 tisíc. Dohromady za obě tyto země to zabírá 35,4 % všech celosvětových predátorských výsledků. Další v pořadí z hlediska absolutní velikosti jsou USA se zhruba 15 tisíci výsledky a 8,2% podílem ve světě, takže i v zemi s bezpochyby nejkvalitnější vědou se najde velké množství autorů placících za publikace v predátorském časopise. Pokud k tomu přidáme čtvrtou Jižní Koreu s 6,1% podílem, tak se dohromady za tyto čtyři země již dostaneme k celé polovině celosvětové produkce predátorských výsledků.

---

⁵ Kongo (Dem. Rep.) je s bezmála 75 mil. obyvatel čtvrtou největší zemí v Africe a devatenáctou největší zemí na světě. Z pouze 141 „citovatelných“ výsledků ve Scopusu od autorů z této země ve sledovaném tříletém období nebyl žádný predátorský.

Obrázek 4: Podíl predátorských výsledků ve Scopusu ve 30 nejlidnatějších zemích, 2013 - 2015 (v %)

Zdroj: Scopus (stav k 27. říjnu 2016), Bealovy seznamy (stav k 1. dubnu 2016), vlastní zpracování.

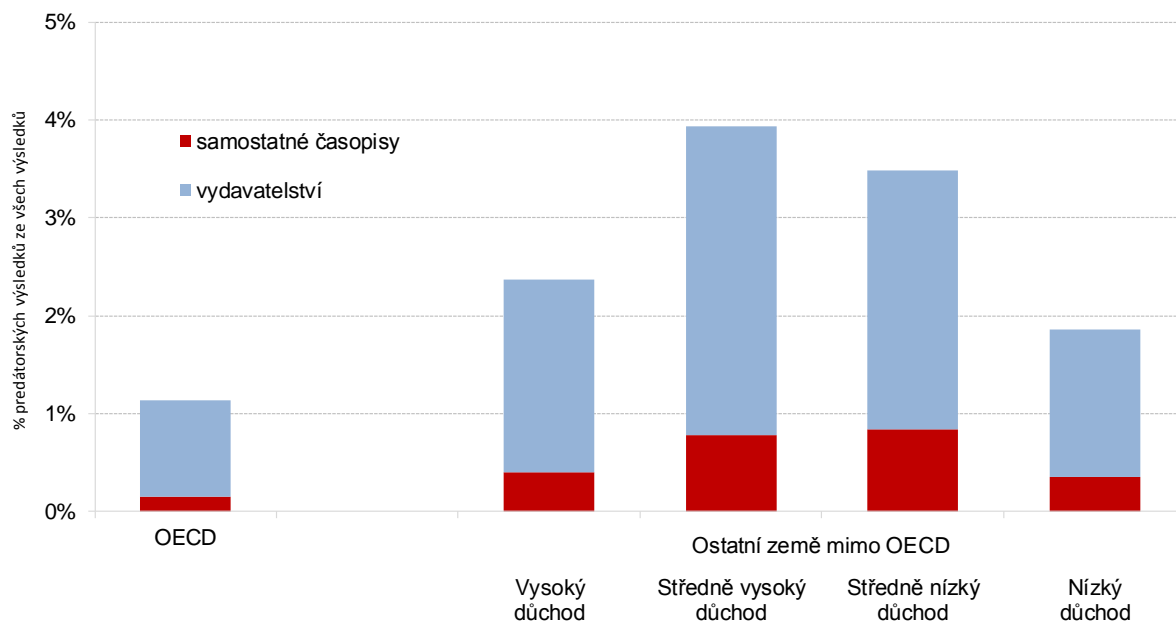
Predátorské výsledky podle skupin zemí

Obrázky 5 a 6 shrnují dosavadní pozorování do srovnání podle ekonomické úrovně a geografických oblastí. Země OECD jsou prezentovány zvlášť v levé části, aby nezkršovaly skupinové průměry, zatímco všechny ostatní jsou rozděleny do čtyř, respektive devíti skupin podle těchto kritérií v pravé části. Rozdělení podle ekonomické úrovně se řídí tříděním Světové banky (2016), které dělí země podle hrubého národního důchodu na obyvatele na vysoký důchod („*high income*“), středně vysoký důchod („*medium high income*“), středně nízký důchod („*medium low income*“) a nízký důchod („*low income*“). Rozdělení podle geografických oblastí sleduje rozdíly mezi (sub)kontinenty.

Srovnání podle ekonomické úrovně potvrzuje, že země OECD jsou zasaženy nejméně. Ostatní bohaté země, které nejsou členy OECD, mají více než dvakrát vyšší sklon k predátorskému publikování. Průměr za tuto různorodou skupinu táhnou nahoru zejména země bohaté na ropu jako Brunej, Omán, Saudská Arábie, Rusko, Kuwait, Bahrajn, Rovníková Guinea, anebo Spojené Arabské Emiráty. Zdaleka nejhorší situace je však ve středně rozvinutých zemích, v řadě z nichž již také začínají oceňovat roli vědy pro rozvoj společnosti, avšak ještě potrvá, než se začnou prosazovat do špičkových časopisů. Přesto jsou i akademici v těchto zemích často nuceni k neustálému publikování. Spojení tlaku na vykazování vědeckých výsledků s nízkou kulturou hodnocení tvoří živnou půdou pro predátory.

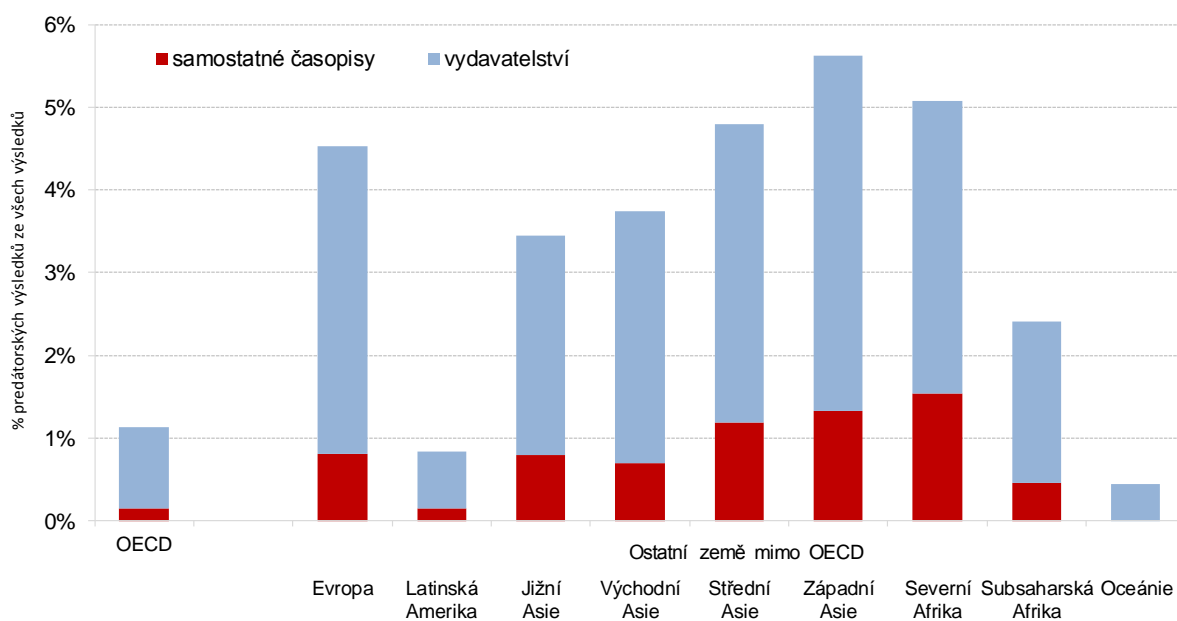
Regionální rozdíly potvrzují kontury, které bylo možné vysledovat již z předchozích srovnání. Jako nejpostiženější vychází oblast převážně arabského světa v západní Asii a severní Africe. Predátorskému publikování se také velmi daří v rozvojových zemích střední, jižní a východní Asie. Silně jsou zasaženy i periferní oblasti na jihu a východě Evropy, i když zde je třeba připomenout výrazně vybočující Albánii, bez jejíhož započítání vychází průměr za tuto skupinu poloviční. Oproti tomu Latinská Amerika a rovněž Oceánie (kromě členů OECD v souboru zbyli jenom tři zástupci) jsou ještě o něco méně náchylné k publikování v predátorských časopisech než země OECD. Latinská Amerika má s OECD i podobnou proporcii mezi výsledky pocházejícími ze seznamu samostatných časopisů a vydavatelství.

Obrázek 5: Podíl predátorských výsledků ve Scopusu podle hrubého národního důchodu na obyvatele, 2013 - 2015 (v %)

Zdroj: Scopus (stav k 27. říjnu 2016), Beallový seznamy (stav k 1. dubnu 2016), Světová Banka (2016), vlastní zpracování.

Obrázek 6: Podíl predátorských výsledků ve Scopusu podle geografických oblastí, 2013 - 2015 (v %)

Zdroj: Scopus (stav k 27. říjnu 2016), Beallový seznamy (stav k 1. dubnu 2016), vlastní zpracování.

Česká republika

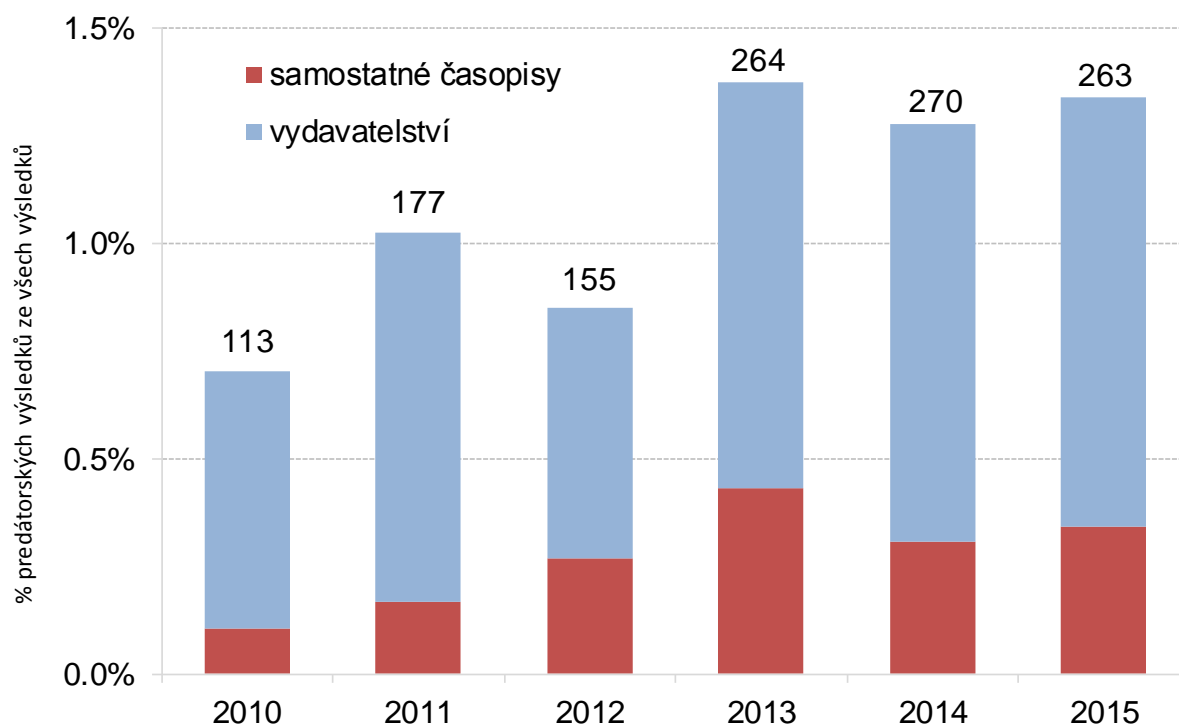
Obrázek 7 poskytuje podrobnější pohled na vývoj predátorských výsledků ve Scopusu od autorů z České republiky. Na jednu stranu je stejně jako ve světě zřejmý růstový trend, kdy se mezi roky 2010 a 2015 jejich počet více než zdvojnásobil. Na druhou stranu v absolutních číslech jde stále jen o pár stovek výsledků, které představují o něco málo více než 1 % z celku. Za tyto výsledky jsou kafemlejnkem ročně přiděleny z institucionálního financování výzkumných organizací řádově desítky miliónů, což jsou promile z celkového rozpočtu. Každé špatně utracené koruny z veřejných rozpočtů je třeba si všimnout, avšak z hlediska fungování systému jako celku se prozatím nejedná o zásadní problém k řešení.

Od roku vydání 2013 se v rámci kafemlejnků začaly bodovat výsledky indexované ve Scopusu vzestupně podle relativní hodnoty SJR indexu časopisu v rámci oborových skupin v rozsahu 10 – 305 bodů (Úřad vlády ČR 2013, s. 31). Do té doby vládní metodika hodnocení udělovala za výsledky ve Scopusu paušálně 12 bodů (Úřad vlády ČR 2012, s. 33). „Fiskální“ motivace publikovat v těchto časopisech se tudíž od roku 2013 razantně zvýšila. Nárůst počtu výstupů o 70 % mezi roky 2012 a 2013 svádí k závěru, že se to projevilo okamžitě. Následná stagnace však tuto hypotézu nepodporuje. Dlužno dodat, že změna způsobu hodnocení byla schválena až v polovině roku 2013 a vešla v nejširší známost hlavně po zveřejnění výsledků hodnocení na přelomu let 2014 a 2015. Změny ve vládním hodnocení patrně ovlivňují publikační chování až s delším zpožděním.⁶

---

⁶ Za prvních deset měsíců roku 2016 (do 30. října 2016) bylo od autorů z České republiky ve Scopusu zaznamenáno 227 predátorských výsledků, takže pokud se ve zbytku roku něco zásadně nezmění, nemělo by dojít k meziročnímu poklesu, ale ani k zásadnímu nárůstu. V této souvislosti je třeba dodat, že téma predátorského publikování se na veřejnosti začalo intenzivně probírat od roku 2015 v souvislosti s kauzou Strielkowski a akademická obec začala v obavě o vlastní diskreditaci věnovat tématu mnohem větší osobní i institucionální pozornost (Komm 2016).

Obrázek 7: Podíl predátorských výsledků ve Scopusu od autorů z České republiky

Zdroj: Scopus (stav k 30. říjnu 2016), Beallový seznamy (stav k 1. dubnu 2016), vlastní zpracování.

Tabulka 1 ukazuje, že se predátorské výsledky silně koncentrují v několika málo časopisech. Konkrétně v letech 2013 – 2015 se devět časopisů s největším počtem výsledků podílelo polovinou a dva nejpopulárnější dokonce čtvrtinou na všech těchto výsledcích z České republiky. Jedná se o rozmanitý průřez tím, jak časopisy podezřelé z predátorských praktik vypadají. Pět z nich je z různých důvodů podezřelých na první pohled. Označení čtyř časopisů uvedených na tomto seznamu za predátorské se však jeví jako přinejmenším sporné.⁷

Na prvním místě je třeba zmínit časopisy *Frontiers in Plant Science*, *Frontiers in Microbiology* a *Frontiers in Behavioral Neuroscience* z vydavatelství open access časopisů [Frontiers](#). Kromě Scopusu jsou všechny indexovány i ve Web of Science. Mají přidělený Article Influence Score (AIS) a Journal Impact Factor (IMP) s podobně působivými výsledky. *Frontiers in Plant Science* má hodnotu AIS 1,302 a

⁷ Seznam se liší ve srovnání s Komm (2016, s. 18) zejména z důvodu, že se jedná o výsledky pouze za roky 2013 - 2015. Například v časopise *Interdisciplinary Toxicology* bylo za toto období od českých autorů ve Scopus zaznamenáno pouze 5 výsledků, zatímco v předchozích třech letech 2010 - 2012 to bylo 22 výsledků. Údaje za poslední období je „bezpečnější“ používat z již výše diskutovaného důvodu, že časopisy mohou měnit predátorský status v čase.

IMP 4,495, což ho řadí na 15. místo mezi 209 časopisy v oboru „Plant Sciences“. *Frontiers in Microbiology* má hodnotu AIS 1,393 a IMP 4,165, což ho řadí na 23. místo mezi 123 časopisy v oboru „Microbiology“. *Frontiers in Behavioral Neuroscience* má hodnotu AIS 1,179 a IMP 3,392, což ho řadí na 6. místo mezi 51 časopisy v oboru „Behavioural Sciences“. Z hlediska citačních metrik si tudíž ve svých oborech již stihly vybudovat poměrně dobré renomé. Je pravda, že za publikaci v nich si autoři musí pořádně připlatit, ale podobné částky si účtují za zveřejnění v režimu open access ve „standardních“ vědeckých časopisech i zavedená vydavatelství.

Jeffrey Beall několikrát probíral vydavatelství *Frontiers* na svém blogu (Beall 2013a, 2015, 2016ab). Ještě v srpnu 2015 psal, že „*vydavatel Frontiers na mém seznamu není, přestože ohledně něj pravidelně dostávám dotazy a stížnosti*“, ale v červenci 2016 již dochází k závěru, že „*peer review proces ve Frontiers nefunguje správně. Je zkreslen snahou přijmout co nejvíce článků s cílem zvýšit tržby firmy. Frontiers není nic jiného než vanity press*“⁸, a oznamuje, že nad ním vyřkl predátorský ortel.⁹ Beall opakovaně kritizuje systematicky laxní přístup k peer review, zvěsti o tlaku na editory přijímat články k publikaci a vysoké poplatky za publikování. Pokládá si otázku: „*Proč jsou vědci ochotni zaplatit takové peníze, když existuje velké množství jiných časopisů, které publikují solidní články bezplatně?*“

Frontiers vydává ve formátu open access 57 časopisů, z nichž je polovina indexována ve Scopusu a třetina ve Web of Science. Rozhodně se tedy nejedná o čistě podvodné vydavatelství, které by za poplatek otisklo cokoliv. Není tudíž překvapením, že jeho zařazení na Beallův seznam vzbudilo ve vědecké komunitě rozporuplné reakce. Stačí si pročíst diskuse pod jeho blogy. Někteří tento krok uvítali a přidali vlastní nepěkné zkušenosti s časopisy od tohoto vydavatele. Jiní naopak již dříve Bealovi vyčetli, že je mu trnem v oku open access model publikování jako takový (Beall 2013b, Berger a Cirasella 2015, Crawford 2014b). Dokonce si to vysloužilo i poznámku v časopise *Nature*, která kritizuje subjektivnost hodnocení „predátorství“: „*Kritici zařazení*

---

⁸ Jako český překlad „*vanity press*“ se nabízí „publikování pro osobní potěchu“, nicméně ustálený výraz neexistuje. V českém akademickém prostředí jsou v oblasti knih známá například vydavatelství Lambert Academic Publishing či Nova Science Publishers.

⁹ *Frontiers* je uvedeno na Beallově seznamu použitým v této studii, který byl stažen 1. dubna 2016, takže toto vydavatelství muselo být přidáno již několik měsíců před zveřejněním citovaného blogu (Beall 2016b).

Frontiers na Beallovu černou listinu tvrdí, že open access vydavatel reputaci má a provádí řádné peer review. Přidání Frontiers odhaluje velkou slabinu Beallova seznamu: není založeno na solidních datech, ale na Beallově intuici.“ (Bloudoff-Indelicato 2015). K nařčení konkrétně těchto dvou časopisů z predátorství je tedy třeba přistupovat opatrně.

Predátorská „nálepka“ pro tyto časopisy se zdá být symptomatická pro již výše zmíněné úskali Beallova seznamu vydavatelství, že s problémovým vydavatelem může do této kolonky neprávem spadnout i poctivý časopis. Konkrétní časopisy mohou díky práci soudného editora fungovat dobře i v prostředí, které je jinak náchylné k závadným praktikám, ke kterým povzbuzuje model placeného open access publikování. Skutečnost, že vydavatelství čas od času udělá chybu, ještě neznamená, že se jedná o predátora v pravém slova smyslu. Zdvižený prst pro konkrétní časopis je určitě na místě, ale označovat takto celé portfolio časopisů daného vydavatele může být opravdu přehnané. S ledabylým peer review a dokonce plagiarismem se bohužel potýká spousta časopisů (Martin 2013). Kolik „standardních“ časopisů by muselo být takto nálepkováno při použití stejně přísného metru?

International Journal of Electrochemical Science působí jako spíše na hraně mezi druhořadým a vyloženě predátorským časopisem. Jde o nejpopulárnější časopis na Beallových seznamech v České republice. Zařazen je nejenom do Scopusu, ale i do Web of Science, a to již delší dobu. Nejvíce příspěvatelů pochází z Číny, Saudské Arábie, Egypta a dalších rozvojových zemí. Čeští autoři byli za sledované období devátí nejčastější. Komm (2016) cituje komentář Jeffreyho Bealla, podle kterého má nezvykle vysoký počet stažených článků z důvodu dřívější publikace jinde a je provozován editorem, který je zároveň v redakční radě dalších podezřelých časopisů, avšak rovněž uvádí, že podle některých autorů časopis „není kvalitní, ale zároveň nesplňuje znaky predátorského časopisu“. Münich (2016) tento časopis rozebírá na svém blogu, kde upozorňuje na nejasnosti ohledně identity vydavatele, protože není zřejmá jeho adresa ani další náležitosti. Jeho „predátorskost“ je probírána i v diskusi na tomto blogu, kde se na obranu tohoto časopisu vyjadřuje i český člen jeho redakční rady.

Ostatní uvedené časopisy působí podivněji. V případě *International Journal of Mathematical Models and Methods in Applied Sciences* a *WSEAS Transactions on Business and Economics* je zarážející velmi vysoký podíl českých autorů na celkových výsledcích. Čeští autoři jsou zdaleka nejaktivnějšími přispěvateli. Podrobnější odpověď na otázku, proč tomu tak je, možná znají jen členové redakčních rad. Podle webových stránek těchto časopisů jsou v obou redakčních radách opět zastoupeni i akademici z českých univerzit. Zřejmá je rovněž snaha o ztížení identifikace jejich vydavatele, protože na jejich webových stránkách o vydavateli není ani zmínka. Ulrichsweb uvádí, že oba časopisy pochází z Řecka, ale opravdová vazba na Řecko se hledá těžko. Řekové nejsou v redakčních radách a ani nepatří mezi časté přispěvatele. Webové stránky obou časopisů jsou navíc zjevně vytvořeny podle stejné šablony. Nabízí se tedy podezření, že tyto časopisy mají spíše než s Řeckem své operace spojeny s Českou republikou.

Zajímavý je také příklad *Actual Problems of Economics*. Jde o lokální východoevropský časopis, který sídlí na Ukrajině, odkud pochází také autoři poloviny jeho článků. Kromě angličtiny články vychází v ruštině či ukrajinštině a kromě českých autorů v něm publikují převážně Kazaši, Rusové, Poláci, Srbové či Slováci. Zatímco ve Web of Science se tento časopis udržel pouze v letech 2010 a 2011, Scopus ho indexuje dodnes. Jenom za první polovinu roku 2016 se v něm objevilo dalších 10 výsledků od českých autorů. Podobným osudem si prošel také časopis *Advanced Science Letters*. Do Web of Science se mu podařilo proklouznout v roce 2010, po kterém byl podle všeho vyhozen. Naopak ve Scopusu prozatím zůstává.

Predátorství časopisu *Mediterranean Journal of Social Sciences* bylo dostatečně prokázáno díky provokaci Jana Švelcha, Jaroslava Švelcha a Terezy Krobové z Fakulty sociálních věd UK (iDnes 2016). Do peer review procesu, který časopis údajně provádí, přihlásili falešný článek. Byl záměrně plný gramatických chyb. Jeho autoři si navíc vymysleli i neexistující vědeckou metodu. V jeho textu se dokonce objevila věta: „*This article was produced as an experiment intended to verify suspected unethical publishing practices of so-called predatory or junk journals*“, která byla jako jedna z mála gramaticky zcela správně. Experiment vyšel, protože editor zakrátko potvrdil vydání článku.

Je otázkou, do jaké míry peer review v těchto časopisech odpovídá standardům a jestli si autoři skrze placený open access ve skutečnosti nekupují publikaci samotnou. Lze si stěží představit jiný důvod, proč by čeští autoři v takovém počtu publikovali v těchto z celosvětového hlediska podřadných časopisech, než že si z nich udělali tiskárny kafemlejnkových bodů, které jim přinesou více peněz, než kolik stojí samotný publikační poplatek. Bude zajímavé sledovat, jak se počty článků od českých autorů v těchto časopisech změní, pokud bude kafemlejnec opuštěn. Zároveň je třeba dodat, že některé časopisy na Beallových seznamech nemusí být problematické o nic více, než časopisy podobně nízké kvality vydávané v České republice, které jsou indexovány ve Scopusu, ale financovány jiným než placeným open access způsobem, například mateřskou institucí vydavatele skrze příjmy z kafemlejnků. Koneckonců není důležité, zda jsou peníze určené na vědu promrhány v časopise predátorském anebo „pouze“ nekvalitním. Prostě nejsou utraceny efektivně.

Tabulka 1: Predátorské časopisy ve Scopusu s největším počtem výstupů z České republiky, 2013 - 2015

Název časopisu	Beallův seznam	Země původu	Poplatek za publikaci	Scopus SJR (2015)	Web of Science AIS (2015)	Počet výsledků z ČR	Podíl na predátorských výsledcích z ČR	Podíl ČR na celkových výsledcích časopisu
International Journal of Electrochemical Science	Samostatné časopisy	Srbsko	500 EUR	0,510	0,293	115	14,4%	4,5%
International Journal of Mathematical Models and Methods in Applied Sciences	Vydavatelství	Řecko	600 EUR*	0,207	Není	78	9,8%	32,8%
Actual Problems of Economics	Samostatné časopisy	Ukrajina	100 – 300 USD	0,124	Není	56	7,0%	2,5%
WSEAS Transactions on Business and Economics	Vydavatelství	Řecko	600 EUR*	0,327	Není	39	4,9%	28,5%
Frontiers in Plant Science	Vydavatelství	Švýcarsko	2 490 USD	2,067	1,302	36	4,5%	1,5%
Frontiers in Microbiology	Vydavatelství	Švýcarsko	2 490 USD	1,970	1,393	23	2,9%	1,0%
Advanced Science Letters	Vydavatelství	USA	n.a.	0,154	Není	22	2,8%	1,0%
Frontiers in Behavioral Neuroscience	Vydavatelství	Švýcarsko	2 490 USD	1,803	1,179	21	2,6%	2,2%
Mediterranean Journal of Social Sciences	Vydavatelství	Itálie	200 EUR	0,174	Není	18	2,3%	0,3%

*) 600 EUR za článek do 10 stránek a každá další stránka za 50 EUR.

Zdroj: Scopus (stav k 27. říjnu 2016), Beallov seznamy (stav k 1. dubnu 2016), vlastní zpracování.

Diskuse a závěr

Celosvětově je predátorské publikování na vzestupu. Pokud bychom uvažovali poplatek za open access publikaci v predátorském časopise na úrovni 500 USD, dosahuje světový trh s těmito „službami“ již roční hodnoty okolo 30 mil. USD, a to pokud bereme v úvahu pouze výsledky zaznamenané ve Scopusu. Celková hodnota zahrnující i publikace mimo Scopus bude několikanásobně vyšší. Odpovídalo by to odhadu od Shen a Björk (2015), kteří velikost trhu s predátorskými časopisy spočítali na 74 mil. USD. Jedná se bohužel o stále perspektivní trh, protože systémové řešení, které by poptávku po službách predátorů výrazně omezilo, není ve většině zemí na obzoru.

Rostoucí rozsah predátorského publikování ohrožuje kredibilitu vědy zejména ve středně rozvinutých zemích v Asii a severní Africe. Do budoucna je třeba se mít na pozoru i v České republice. Nicméně obavy z toho, že vlivem tohoto fenoménu může dojít k rozkladu české vědy, se prozatím ukazují jako přehnané. Od českých autorů vychází v predátorských časopisech indexovaných ve Scopusu pár stovek článků ročně. Jedná se o zlomek z celkových výsledků s českou stopou. Navíc jsou silně soustředěny v několika málo časopisech, a zřejmě tudíž pochází od relativně omezeného okruhu autorů. Pro vyřešení velké části tohoto problému by možná stačilo tomu udělat přítrž na několika nejpostiženějších pracovištích.

Celkově se také ukazuje, že Bealovy seznamy je nutné brát s rezervou. Predátorské časopisy, které za poplatek obratem otisknou cokoliv, a které jsou často Jeffrey Beallem a jinými uváděny jako anekdotické odstrašující příklady, určitě existují. Je to reálný problém, jehož šíření je třeba zamezit. Z hlediska osvěty v tomto sehrávají Bealovy seznamy neocenitelnou úlohu. Nicméně i zběžný pohled na data za Českou republiku ukazuje, že zejména na základě seznamu vydavatelství mohou být nařčeny i časopisy, které „predátorské“ v pravém slova smyslu být nemusí. Nasvědčuje tomu i zjištění, že v časopisech nalezených na seznamu vydavatelství se soustřeďují výsledky od autorů ze zemí s nejvyspělejší kulturou vědy, ve kterých mají pochybné publikace mizivou šanci na úspěch.

Bez další hlubší analýzy můžeme jen spekulovat, co konkrétně stojí za rozdíly mezi zeměmi ve sklonu k predátorskému publikování. Nebylo by nicméně překvapením, kdyby to silně souviselo s tím, jakým způsobem se hodnotí výzkum, a to jak

na národní úrovni při hodnocení výzkumných organizací, tak i na individuální úrovni při rozhodování o kariérním postupu, a potažmo jakým způsobem se rozdělují veřejné peníze určené na vědu. Lze předpokládat, že čím primitivnější má země metody hodnocení výzkumu a čím více se spoléhá na pouhé sčítání „čárek“ za publikace, tím lepší prostředí pro predátorské časopisy. Provedení takové studie je výzvou pro další analytickou práci na toto téma.

Literatura

- Beall, J. (2013a) I get complaints about Frontiers. Scholarly Open Access Critical analysis of scholarly open-access publishing (Beall's blog); listopad 2013, <https://scholarlyoa.com/2013/11/05/i-get-complaints-about-frontiers/>
- Beall, J. (2013b) The Open-Access Movement is Not Really about Open Access. *tripleC: Communication, Capitalism & Critique*, 11, 589-597.
- Beall, J. (2015) Frontiers Launches OA Library Science Journal. Scholarly Open Access Critical analysis of scholarly open-access publishing (Beall's blog); srpen 2015, <https://scholarlyoa.com/2015/08/11/frontiers-launches-oa-library-science-journal/>
- Beall, J. (2016a) Another Controversial Paper from Frontiers. Scholarly Open Access Critical analysis of scholarly open-access publishing (Beall's blog); leden 2016, <https://scholarlyoa.com/2016/01/14/another-controversial-paper-from-frontiers/>
- Beall, J. (2016b) More Fringe Science from Borderline Publisher Frontiers. Scholarly Open Access Critical analysis of scholarly open-access publishing (Beall's blog); červenec 2016, <https://scholarlyoa.com/2016/07/14/more-fringe-science-from-borderline-publisher-frontiers/>
- Berger, M. a Cirasella, J. (2015) Beyond Beall's List Better understanding predatory publishers. *College & Research Libraries News*, 76, 132-135.
- Bloudoff-Indelicato, M. (2015). Backlash after Frontiers journals added to list of questionable publishers. *Nature*, 526, 613.
- Crawford, W. (2014a) Journals, „Journals“ and Wannebes: Investigating The List. *Cites & Insights*, 14(7), červenec, 1–24.
- Crawford, W. (2014b) Ethics and Access 1: The Sad Case of Jeffrey Beall. *Cites & Insights*, 14(4), duben, 1–14.
- iDnes (2016) Mladí vědci ukázali, jak ČR přichází o miliony kvůli vědeckým predátorům. 4.6.2016, http://technet.idnes.cz/predatorske-casopisy-scopus-experiment-bealluv-seznam-pjl-/veda.aspx?c=A160603_140135_veda_pka
- Komm, M. (2016) Publikace v predátorských časopisech v kontextu českého hodnocení vědeckých výsledků. Prezentace na LXX Akademické Fórum 17.3. 2016, Fórum Věda žije!, http://vedazije.cz/sites/default/files/predatori_pres_LXX_AF_2016.pdf
- Martin, B. R. (2013). Whither research integrity? Plagiarism, self-plagiarism and coercive citation in an age of research assessment. *Research policy*, 42(5), 1005-1014.
- Mongeon, P., Paul-Hus, A. (2016). The journal coverage of Web of Science and Scopus: a comparative analysis. *Scientometrics*, 106(1), 213-228.
- Münich, D. (2016) Asi jsem potkal predátora. 23.1.2016, <http://metodikahodnoceni.blogspot.cz/2016/01/asi-jsem-potkal-predatora.html>
- Scopus (2016) Content Policy and Selection. <https://www.elsevier.com/solutions/scopus/content/content-policy-and-selection>

Shen, C, Björk, B-C. (2015) 'Predatory' open access: a longitudinal study of article volumes and market characteristics. BMC Medicine, 13, 1-15.

<https://bmcmedicine.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12916-015-0469-2>

Světová banka (2016) How does the World Bank classify countries? Světová Banka,

<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/378834-how-does-the-world-bank-classify-countries>

Úřad vlády ČR (2012) Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platná pro léta 2010 a 2011 a rok 2012),

<http://vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=717725>

Úřad vlády ČR (2013) Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platná pro léta 2013 až 2016),

<http://www.vyzkum.cz/storage/att/471EC8E44A7C3AA09C01B666F1ED6B30/M2013-0815-kor2.pdf>

Yahia, M. (2016) Saudi Arabia. Nature Index, 7600 (532).

http://www.nature.com/nature/journal/v532/n7600_suppl/532S1a.html

Předchozí publikace

- Říjen 2016: Ján Palguta. „Konkurence politických uskupení v obecních zastupitelstvech a veřejné zakázky“
- Září 2016: Daniel Münich, Vladimír Smolka. „Platy českých učitelů zůstávají velmi nízké“
- Srpen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „Medzinárodné porovnanie kvality publikačného výkonu vedných odborov na Slovensku“
- Červenec 2016: Jiří Šatava. „Vliv mateřství na výši starobního důchodu“
- Červenec 2016: Ján Palguta. „Dárci politických stran na trhu veřejných zakázek“
- Červen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „Národní srovnání vědeckého publikačního výkonu Akademie věd České republiky: kvantita vs. kvalita a spoluautorství“
- Červen 2016: Petr Janský, Filip Pertold, Jiří Šatava. „Rozvody a příjmy žen v České republice: první zjištění v České republice na základě individuálních dat“
- Květen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2009-2013“
- Květen 2016: Petr Janský, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Dopad daní a dávek na příjmovou nerovnost a relativní chudobu v České republice“
- Duben 2016: Miroslava Federičová, Filip Pertold, Michael L. Smith. „Sebedůvěra třídy a soutěž spolužáků o osmiletá gymnázia“
- Březen 2016: Jiří Šatava „Podpora rodin s dětmi prostřednictvím daňově dávkového systému“
- Březen 2016: Filip Pertold „K čemu vede (ne)transparentnost veřejných zakázek?“
- Březen 2016: Klára Kalíšková, Daniel Münich, Filip Pertold „Veřejná podpora míst ve školkách se vyplatí: Analýza výnosů a nákladů“
- Únor 2016: Filip Pertold. „Přechod na střední školu, pití alkoholu a vliv vrstevníků na kouření mládeže“
- Leden 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „An International Comparison of the Quality of Academic Publication Output in the Czech Republic“
- Prosinec 2015: Libor Dušek, Jiří Šatava. „Zdanění vysokopříjmových osob“
- Prosinec 2015: Libor Dušek. „Hrozí opět přeplnění věznic? Predikce počtu vězňů v České republice“
- Prosinec 2015: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „Mezinárodní srovnání kvality publikačního výkonu vědních oborů v České republice“
- Listopad 2015: Mariola Pytliková. „Rozdíly ve výši výdělků ve vztahu k mateřství a dítěti v rodině“
- Listopad 2015: Klára Kalíšková. „Skills Mismatches in the Czech Republic“
- Listopad 2015: Jiří Šatava. „Pracovní aktivita po dosažení důchodového věku: Institucionální pobídky v České republice“
- Říjen 2015: Alena Bičáková, Klára Kalíšková. „Od mateřství k nezaměstnanosti: Postavení žen s malými dětmi na trhu práce“
- Září 2015: Jiří Šatava. „Working Beyond Pensionable Age: Institutional Incentives in the Czech Republic“
- Září 2015: Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich. „Komparativní studie věku odchodu do důchodu v České republice“ (česká verze studie „A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic“ z června 2015)
- Září 2015: Štěpán Jurajda, Daniel Münich. „Oborová publikační výkonnost výzkumných pracovišť v České republice v letech 2008-2012“ (studie obsahuje interaktivní internetový nástroj, pomocí kterého je možné zvolit obor či pracoviště a zobrazit řazení pracovišť dle preferovaného ukazatele)

- Září 2015: Daniel Münich, Mária Perignáthová, Lucie Zapletalová, Vladimír Smolka. „*Platy učitelů českých základních škol: setrvale nízké a neatraktivní*“
- Srpen 2015: Jan Švejnar. „*Miliardáři versus lidé / Billionaires versus People*“
- Červen 2015: Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich. „*A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic*“ (v angl. jazyce, srovnávací studie věku odchodu do důchodu v České republice)
- Květen 2015: Josef Montag, Lucie Zapletalová. „*Bodový systém a jeho vliv na počet smrtelných nehod*“
- Březen 2015: Vojtěch Bartoš. „*(Ne)diskriminace žen při žádosti o zaměstnání v důsledku mateřství: Experiment*“
- Prosinec 2014: Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová. „*Společným zdaněním k nižší zaměstnanosti žen*“
- Říjen 2014: Ágota Scharle. „*Co s ekonomickou neaktivitou v zemích Visegrádu?*“
- Říjen 2014: Štěpán Jurajda, Daniel Münich, Lucie Zapletalová. „*Vliv informací z volebních lístků na výsledky obecních a krajských voleb*“
- Srpen 2014: Matěj Bajgar, Petr Janský. „*Regionální rozdíly v kupní síle: Ceny, platy, mzdy a důchody*“
- Červenec 2014: Štěpán Jurajda, Jiří Šatava. „*Budete mít nárok na důchod?*“
- Červen 2014: Daniel Münich, Miroslava Federičová. „*Učení mučení, nebo škola hrou? Srovnání oblíbenosti školy a matematika pohledem mezinárodního šetření*“
- Červen 2014: Petr Bouchal, Petr Janský. „*Státní úředníci: Kolik jich vlastně je, kde a za kolik pracují?*“
- Květen 2014: Klára Kalíšková, Daniel Münich. „*Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?*“
- Březen 2014: Vilém Semerák. „*Česká ekonomika pokračuje v růstu i v roce 2014*“
- Březen 2014: Miroslava Federičová, Daniel Münich. „*Příprava na osmiletá gymnázia: velká žákovská steppleCHASE*“
- Březen 2014: Klára Kalíšková. „*Ženy v českém finančním sektoru 1994-2012: nové pracovní příležitosti pro mladé a vzdělané*“
- Prosinec 2013: Daniel Münich, Tomáš Protivínský. „*Dopad vzdělanosti na hospodářský růst: ve světle nových výsledků PISA 2012*“
- Prosinec 2013: Libor Dušek, Jiří Šatava. „*Zdanění vysokých příjmů, reforma za reformou...*“
- Prosinec 2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „*Kdo a kolik odvádí do společné kasy? Zdanění příjmů ze zaměstnání a podnikání v českém systému*“
- Říjen 2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „*Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma přímých daní?*“
- Září 2013: Jiří Šatava. „*Dopad rozvodu na příjmy v důchodu*“
- Červen 2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „*Důchodový systém: scénáře budoucího vývoje*“
- Květen 2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „*Dopady reformy I. důchodového pilíře po roce 1996 na starobní důchody jednotlivců*“
- Květen 2013: Petr Janský. „*Účastníci penzijního připojištění*“
- Duben 2013: Martin Gregor. „*Může záporný hlas ve volebním systému se dvěma mandáty zvýšit kvalitu kandidátů?*“
- Březen 2013: Pavel Hait, Petr Janský. „*Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti*“
- Prosinec 2012: Vilém Semerák. „*Zachrání Čína české exporty? Studie*“
- Listopad 2012: Petr Janský. „*Odhad dopadů změn DPH na domácnosti: porovnání dvou možných scénářů od roku 2013*“

- Říjen 2012: Pavla Nikolová, Ján Palguta, Filip Pertold, Mário Vozár. „*Veřejné zakázky v ČR: Co říkají data o chování zadavatelů?*“
- Říjen 2012: Ondřej Schneider. „*Jaký důchod nás čeká? Alternativy vývoje státního průběžného důchodového systému*“
- Říjen 2012: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „*Český důchodový systém na rozcestí: Pro koho je výhodný přechod do druhého pilíře?*“
- Září 2012: Vilém Semerák. „*Dopady makroekonomického vývoje ČR na krajské úrovni: možnosti pro aktivní hospodářskou politiku*“ (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR)
- Září 2012: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*Možnosti pro aktivní hospodářskou politiku na krajské úrovni*“ (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR)
- Září 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová. „*Česká pomoc rozvojovým zemím: nejen finanční rozvojová spolupráce*“
- Září 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová. „*The Commitment to Development Index for the Czech Republic*“ (výzkumný článek)
- Září 2012: Daniel Münich, Jan Straka. „*Být či nebýt učitelem: platy českých učitelů pohledem nákladů ušlých příležitostí a širší souvislosti*“
- Srpen 2012: Štěpán Jurajda, Daniel Münich. „*Kde se v ČR dělá nejlepší výzkum*“
- Srpen 2012: Libor Dušek. „*Kde hledat příčiny přeplněných věznic*“
- Červen 2012: Daniel Münich, Petr Ondko, Jan Straka. „*Dopad vzdělanosti na dlouhodobý hospodářský růst a deficit důchodového systému*“
- Květen 2012: Klára Kalíšková, Daniel Münich. „*Česky: Nevyužitý potenciál země*“
- Duben 2012: Libor Dušek, Petr Janský. „*Očekávané dopady změn sazeb DPH na rozpočty krajů*“
- Březen 2012: Petr Janský, Daniel Münich. „*Co když vláda nebude valorizovat starobní důchody? První odhady dopadů na relativní chudobu důchodců v ČR*“
- Únor 2012: Ondřej Schneider. „*Rozpočtové instituce—evropské zkušenosti a aplikace na Českou republiku*“
- Únor 2012: Petr Janský, Ondřej Schneider. „*(Ne)udržitelnost (dluhu) veřejných financí*“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*Evropská krize—Dopady měnové (dez)integrace na ČR*“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*Evropská krize—Špatná a ještě horší řešení*“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák. „*Evropská krize—Limity čínské podpory*“
- Srpen 2011: Ondřej Schneider. „*Důchodové systémy v Evropě: Reformují všichni*“
- Červenec 2011: Petr Janský, Klára Kalíšková. „*Jak sjednocení DPH kompenzovat rodinám s dětmi*“
- Květen 2011: Ondřej Schneider. „*Penzijní dluh: Břímě mladých*“
- Květen 2011: Libor Dušek, Ondřej Schneider. „*Poplatky penzijních fondů: Komentář*“
- Duben 2011: Jan Hlaváč, Ondřej Schneider. „*Finanční výkonnost penzijních fondů ve střední Evropě: Proč jsou české fondy nejhorší?*“
- Březen 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „*Jak by sjednocení DPH na 17,5 % dopadlo na domácnosti a veřejné rozpočty*“
- Březen 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „*Přehled hlavních dopadů daňových změn na domácnosti a veřejné rozpočty*“
- Únor 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „*Jak by daňové změny dopadly na domácnosti a veřejné rozpočty*“
- Únor 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „*Dopady sjednocení sazeb DPH na 20 % na životní úroveň domácností*“

Prosinec 2010: Libor Dušek, Petr Janský. „*Odhad dopadů navrhovaných změn DPH na životní náklady domácností*“

Září 2010: Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*Jak na státní rozpočet: Ekonomický přístup*“

Květen 2010: Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*Jak inteligentně reformovat veřejné finance*“

Září 2009: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*New member countries' labour markets during the crisis. EU BEPA Policy Brief*“

<http://idea.cerge-ei.cz/publikace>

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Predátorské časopisy ve Scopusu

Studie 16 / 2016

© Vít Macháček, Martin Srholec

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-7344-389-4

DĚKUJEME VŠEM SPONZORŮM / WE THANK ALL OUR SPONSORS

Deloitte.

Jan Žůrek

Antonín Fryč
generální ředitel
WAREX, s. r. o.

Petr Šrámek
advokát

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

---

Predátorské časopisy ve Scopusu

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

Vydavatel/Publisher: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., Politických vězňů 7, 111 21 Praha 1, Česká republika

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ - angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (angl. zkratka CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting idea@cerge-ei.cz

<http://idea.cerge-ei.cz>